

สรุปสาระสำคัญ

พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๕๖๓

ฟิลิธี ศรีสุวรรณ^๑

๑. สาระสำคัญ

พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๕๖๓ มีหลักการเพื่อให้การใช้เครื่องขยายเสียงเป็นไปอย่างเรียบร้อยและเหมาะสมและให้ใช้ภาษาไทยในการโฆษณา และมีเหตุผลเพื่อมิให้มีการใช้เครื่องขยายเสียงดังเกินสมควรจนก่อให้เกิดความรำคาญแก่ประชาชน และห้ามมิให้ใช้ภาษาของชาติอื่นนอกจากภาษาไทยอันเป็นไปตามหลักทั่วไปของประเทศเอกราชอื่นๆ ประกอบด้วยมาตราทั้งหมด ๑๐ มาตรา

คำว่า “โฆษณา” หมายความว่า การบอกกล่าวแจ้งความ ชี้แจง แนะนำ หรือแสดงความคิดเห็นแก่ประชาชน ซึ่งผู้ที่จะทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้า จะต้องขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วจึงทำการโฆษณาได้ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขลงในใบอนุญาตว่าด้วยเวลา สถานที่ และเครื่องอุปกรณ์ขยายเสียง หากผู้ใดฝ่าฝืนกระทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าโดยไม่มีใบอนุญาต มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจสั่งผู้ใช้เสียงหรือผู้ควบคุมเครื่องขยายเสียงให้ลดเสียงลงได้ เมื่อปรากฏว่าเสียงที่โฆษณานั้นก่อความรำคาญแก่ประชาชน

ในกรณีที่การโฆษณาดังกล่าวมีลักษณะเป็นการกระทำที่ผิดเงื่อนไขที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือผู้ใช้เสียงหรือผู้ควบคุมเครื่องขยายเสียงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่สั่งให้ลดเสียงลงเนื่องจากเสียงที่โฆษณานั้นก่อความรำคาญแก่ประชาชน เจ้าพนักงานหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ มีอำนาจสั่งให้หยุดโฆษณาได้ หากผู้ใช้เสียงหรือผู้ควบคุมเครื่องขยายเสียงไม่ปฏิบัติตามมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ด้วย

พระราชบัญญัตินี้บังคับไว้โดยเคร่งครัดว่าการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงจะต้องโฆษณาเป็นภาษาไทย โดยคำว่า “ภาษาไทย” นั้น ให้หมายความรวมถึงภาษาพื้นเมืองบางแห่งในประเทศไทยด้วย หากฝ่าฝืนมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

^๑ หัวหน้ากลุ่มกฎหมายและระเบียบ ๒ ส่วนงานนิติการ สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง

การโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงในกิจการบางอย่างได้รับการยกเว้นไม่ต้องถูกบังคับตามกฎหมายฉบับนี้ ได้แก่ การโฆษณาคำสอนในทางศาสนา การโฆษณาของหน่วยราชการของรัฐ การโฆษณาหาเสียงเพื่อประโยชน์แก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งโฆษณาเป็นภาษาไทย การโฆษณาในกิจการของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทน สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งโฆษณาด้วยตนเองเป็นภาษาไทย การโฆษณาในการประกอบกิจการเกี่ยวกับการมหรสพเฉพาะในโรงมหรสพและในระหว่างเวลาที่แสดงมหรสพ และการโฆษณาในกิจการของนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการอันเป็นสาธารณะกุศลซึ่งนิติบุคคลนั้นโฆษณาเป็นภาษาไทย

๒. ผู้รักษาการและวันบังคับใช้

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการร่วมกัน มีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการอนุญาตซึ่งต้องไม่เกินฉบับละ ๑๐๐ บาทหรือกำหนดกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๗ ตอนที่ ๘ หน้า ๑๗๘ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๓ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๓ โดยมีจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

๓. อัตราค่าธรรมเนียม

กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๔๙๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๔๙๓ ได้กำหนดแบบคำขอใบอนุญาตทำการ (ขษ.๑) แบบของใบอนุญาต (ขษ.๒) ตลอดจนอัตราค่าธรรมเนียมการอนุญาตไว้ โดยการโฆษณากิจการที่ไม่เป็นไปในทำนองการค้า ฉบับละ ๑๐ บาท ส่วนการโฆษณากิจการที่เป็นไปในทำนองการค้านั้น ถ้าเป็นการโฆษณาเคลื่อนที่ ฉบับละ ๖๐ บาท ถ้าเป็นโฆษณาประจำที่ ฉบับละ ๗๕ บาท

๔. เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่

ประกาศสำนักคณะรัฐมนตรีและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ (ฉบับที่ ๔) ได้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยในเขตเทศบาลให้นายกเทศมนตรีเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนนอกเขตเทศบาลให้นายอำเภอเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตท้องที่ของตน (ในกรุงเทพมหานครผู้ช่วยการเขตในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานครเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๙ (๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ประกอบกับประกาศฉบับนี้)

๕. ขั้นตอนการยื่นขอใบอนุญาต

ระเบียบปฏิบัติการยื่นคำร้องและการพิจารณาออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง ฉบับลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๔๙๕ กำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการไว้ ดังนี้

๕.๑ การยื่นคำขอใบอนุญาต ผู้ขออนุญาตต้องยื่นคำขอตามแบบ ขษ.๑ ต่อเจ้าพนักงานตำรวจท้องที่ซึ่งผู้ยื่นคำขอมิมีถิ่นที่อยู่อาศัยหรือสถานที่โฆษณาอยู่ในเขตอำนาจ เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจท้องที่ในการพิจารณาคำขอโดยคำนึงถึงสถานที่ เวลา และเครื่องอุปกรณ์ที่จะทำการโฆษณาแล้ว แสดงความคิดเห็นในคำขอนั้นเพื่อให้ผู้ยื่นคำขอนำไปยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องนำความเห็นของเจ้าพนักงานตำรวจท้องที่มาประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตด้วย

เมื่อได้รับใบอนุญาตให้ทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงแล้ว ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องนำใบอนุญาตไปแสดงต่อนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร กรณีการโฆษณาประจำที่ให้แสดงต่อสถานีตำรวจเจ้าของท้องที่นั้น กรณีการโฆษณาเคลื่อนที่ในกรุงเทพมหานครให้แสดงต่อกองบังคับการตำรวจจราจร ส่วนกรณีการเคลื่อนที่ข้ามเขต เมื่อไปถึงเขตควบคุมการโฆษณาในท้องที่ใด ให้แสดงต่อสถานีตำรวจนั้น เมื่อนายตำรวจซึ่งเป็นหัวหน้าหรือผู้รักษาการแทนได้ลงนามรับทราบในใบอนุญาตนั้นแล้วจึงทำการโฆษณาได้

๕.๒ ใบอนุญาตให้ทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงตามแบบ ขษ.๒ แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทที่ ๑ การโฆษณาในกิจการที่ไม่เป็นไปในทำนองการค้า อนุญาตได้คราวละไม่เกิน ๑๕ วัน และประเภทที่ ๒ การโฆษณาในกิจการที่เป็นไปในทำนองการค้า แยกเป็นการโฆษณาเคลื่อนที่และการโฆษณาประจำที่ อนุญาตได้คราวละไม่เกิน ๕ วัน

๕.๓ ห้ามอนุญาตและห้ามใช้เสียงในระยะใกล้กว่า ๑๐๐ เมตร จากโรงพยาบาล หรือวัด หรือสถานที่บำเพ็ญศาสนกิจ และทางแยกที่มีการสัญจรไปมาคับคั่งอยู่เป็นปกติ และห้ามใช้เสียงในระยะใกล้กว่า ๑๐๐ เมตร จากโรงเรียนระหว่างทำการสอน หรือศาลสถิตยุติธรรมในระหว่างพิจารณา

๕.๔ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจสั่งให้หยุดการโฆษณากรณีที่มีการโฆษณาดังกล่าวมีลักษณะเป็นการกระทำที่ผิดเงื่อนไขที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือผู้ใช้เสียงหรือผู้ควบคุมเครื่องขยายเสียงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่สั่งให้ลดเสียงลง เนื่องจากเสียงที่โฆษณานั้นก่อความรำคาญแก่ประชาชน คราวละไม่เกิน ๑๕ วัน

๕.๕ ให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

๕.๖ ในการใช้ดุลยพินิจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่หากมีความเห็นของตำรวจท้องที่ก็ให้นำความคิดเห็นนั้นมาประกอบการพิจารณาด้วย

กลุ่มกฎหมายและระเบียบ ๒

ส่วนงานนิติการ สำนักการสอบสวนและนิติการ

กรมการปกครอง